

פלאי התורה

הפלאות המדהימות ביותר מכל פלאי תכל

בס"ד | גליון כ"ח | פרשת במדבר, חג השבועות תשפ"א

הקשר לפרשה

החידות בהלכות 'תלמוד תורה' לרגל חג 'מתן תורה', שהוא 'ראש השנה לתורה' וביום זה דנים את האדם על 'ביטול תורה' עד הנה, ועל 'ההצלחה בתורה' מכאן ואילך כמש"כ השל"ה הק' (מסכת שבועות), ויה"ר שנזכה כולנו ל"כתיבה וחתימה טובה בתורה" בר"ה לתורה, ושיושפע לכולם אוצרות אדירים של התמדה ומתיקות ושמחה בלימוד התורה.

נושא השבוע

חידות נפלאות בהלכות 'תלמוד תורה'

פלאי הפרשה והמועדים

פלאי פלאים של חידות נדירות בעניני פרה"ש והמועדים

גליון מוגדל לכבוד חג השבועות

חידוד ד'

איך יתכן, שני אנשים לומדים תורה, ושניהם אינם מבינים מה שלומדים, ואף על פי כן, הראשון יצא ידי חובת מצוות לימוד התורה, והשני לא יצא ידי חובת מצוות לימוד התורה?

מקורות לתשובה - שולחן ערוך הרב הלכות תלמוד תורה פרק ב' סעיף י"ג, שו"ת ארץ צבי ח"א סימן כ'.

חידוד ה'

איך יתכן, אדם לומד כל ימיו ח"י שעות כל יום, ולמרות כן הוא נענש בעונש חמור 'לחלק מהפוסקים' על שאינו מוסיף בלימוד?

מקורות לתשובה - שולחן ערוך הרב הלכות תלמוד תורה פרק ב' הלכה ה'.

חידוד ו'

איך יתכן, אדם אוכל מאכלים כשרים בתכלית ההידור, בזמן ובמקום שמותר לאכול, וקנה אותם מכספו, ואף על פי כן הוא עבר על ידי זה על 'לאו בתורה' לחלק מהפוסקים?

מקורות לתשובה - שו"ת התעוררות תשובה סימן שס"ז, ליקוטי מהר"ח סדר קביעת עתים לתורה, שו"ת תשובות והנהגות ח"א סימן ג' בשם החזון איש זצ"ל.

ברכת הקודש

כ"ק מרן אדמו"ר מסאטוב שליט"א - עיין כמה פעמים בגליונות 'פלאי התורה', ושיבח מאד את התוכן של הגליונות שמביאים 'מתיקות התורה', ואף המליץ לאנשים לקרוא גליון זה, וביום ה' פרשת בה"ב אמר כ"ק האדמו"ר שליט"א להבה"ח ישראל אנשין נ"ו, מבחירי ישי"ג 'אהל התורה' - סאטוב' שהובא בשמו חידה נפלאה במדור 'פלאות הקוראים' איך יתכן שבהמה טמאה דינה קל יותר מבהמה טהורה, והתשובה - שמצינו לגבי 'גיד הנשה' לשיטת ר"ש - דאינו אסור רק גיד הנשה של בהמה טהורה שבשרה מותר באכילה אבל בבהמה טמאה שהבשר אסור באכילה - לא אסרה התורה 'גיד הנשה'. ואמר כ"ק האדמו"ר שליט"א - שיש עוד תשובה לחידה נפלאה זו, דבשר בחלב אסור רק אם החלב מבהמה טהורה, וגם הבשר מבהמה טהורה כנפסק בשו"ע יו"ד סימן פ"ז ע"ש.

חידוד א'

ידוע מה שאיתא בחז"ל (ברכות דף ח'). מיום שחרב בית המקדש אין לו להקדוש ברוך הוא בעולמו אלא ד' אמות של הלכה בלבד, ואיתא בזהר הק' (פקודי דף רל"ה) קודשא בריך הוא חדי בפלפולא דאורייתא, וחזינן מעלתו הגדולה של מי שעוסק בד' אמות של הלכה ובפלפולה של תורה שמביא נחת רוח גדול להקב"ה, איך יתכן, אדם עוסק בד' אמות של הלכה ובפלפולה של תורה והוא גורם בזה צער להקב"ה?

מקורות לתשובה - מסכת חגיגה דף ה: ובמפרשים שם.

חידוד ב'

ידוע הכלל בכמה מקומות בש"ס ד'מצוות לאו ליהנות ניתנו, באיזה מצוה מצינו לחלק מהפוסקים דאמרינן שהמצוה כן ניתנה 'כדי ליהנות'?

מקורות לתשובה - ט"ז יו"ד סימן רכ"א ס"ק מ"ג, ספר אגלי טל בהקדמה, שו"ת אבני נזר או"ח סימן ס'. ועיין בספר הנפלא 'מעדני אשר' - מתן תורה, מאחי הרה"ג ר' אשר אנשיל שוורץ שליט"א שמביא מחלוקת הפוסקים בענין זה.

חידוד ג'

ידוע הכלל דאין חיוב מסירות נפש (שלא בשעת שמד) רק על הג' העבירות החמורות - עבודה זרה, גילוי עריות, ושפיכות דמים (פסחים דף כ"ה), סנהדרין דף ע"ד. שו"ע יו"ד סימן קנ"ז סעיף א'), ופסק הרמב"ם (פרק ה' מהלכות יסודי התורה הלכה ד') דאם מסר נפשו על עבירה שאינו מהג' עבירות החמורות, הרי זה מתחייב בנפשו. על איזה עבירה מצינו שיש חיוב מסירות נפש 'לחלק מהשיטות' אף על פי שאינו מהעבירות החמורות (חוץ מהלבנת פני חבירו ברבים), ואיך יתכן דבר זה?

מקורות לתשובה - ברכות דף סג, אוצרות דברי יציב מסכת פסחים דף קי"ב.

סיפורי הפלאות

סיפורים נפלאים ומחזקים בעניני הפלאות

בין הארבע מדות בנותני צדקה - מי שאינו נותן וגם אינו רוצה שיתנו אחרים. וענה לי הרב מפונוביץ' - את זה תשאיר לי, אני יכול להוציא צדקה גם מאדם כזה, אבל על המשנה הבאה קשה - איך אפשר למנות בין 'הולכי בית המדרש' - מי שלא הולך לבית מדרש וגם אינו לומד בביתו. ותירץ הגר"י גלינסקי - כאשר אנשים רואים כמה חייו של האדם שאינו קשור לתורה 'אומללים ומסכנים' וחיינו אינם חיים, זה מעורר להרבה אנשים לרוץ לבית מדרש לשקוד ולעמול בתורה, ולכן גם הוא נחשב בין 'הולכי בית המדרש'.

ואפשר להוסיף - שגם כשרואים מי שהולך לבית המדרש ללמוד אפילו רק 'שעה אחת ביום' כמה הוא מאושר ושמח, זה משפיע על הרבה אנשים לרוץ לבית המדרש ולזכות לשמחת חיים אמיתי ופנימי.

ולענות תירוץ כזה, אין זה אלא מכח תפילות ודמעות של הור"י וזקניך.

פליאתו של הפונביצ'ר רב זצ"ל, והתירוץ הנפלא של הגר"י גלינסקי זצ"ל

בספר רבי יעקב אומר (התורה וקנייניה, בהקדמה) מובא סיפור נפלא שהיה רגיל לספר המגיד הגה"צ רבי יעקב גלינסקי זצ"ל - פעם שאל אותי הרב מפונוביץ' זצ"ל, איך יתכן שהמשנה במסכת אבות (פרק ה', משנה י"ד) מונה בין הארבע מידות בהולכי בית המדרש - מי שלא הולך ולא עושה, שהרי אינו הולך לבית המדרש וגם אינו לומד בביתו, והשבת לו - מדוע אינך תמה תמיהה זו על המשנה הקודמת באבות שם, שהמשנה מונה

פליאתו של הגר"מ שטרנבוך שליט"א כשהגאון מטשעבין זצ"ל אמר לו 'התירוץ לא שלך'

בספר הביננו (שבועות עמ' שמ"ג) מובא סיפור נפלא - הגאון רבי משה שטרנבוך שליט"א רב"ד עדה החרדית בירושלים נכנס פעם בבחרותו אל מרן הגאון מטשעבין זצ"ל לשוחח עמו בלימוד, והקשה הטשעבינער רב 'קושיא עצומה', ועל אתר השיב לו הגאון רבי משה תירוץ נפלא לקושייתו, כאשר שמע הגאון מטשעבין את תירוצו התפעל מאד ואמר לו: "סאיז נישט דיינע..." [= התירוץ אינו שלך], אמר הגאון רבי משה - כי לא ראה תירוץ זה בשום ספר אלא עתה עלה בראשו הרעיון, הבהיר לו הגאון מטשעבין את כוונתו ואמר לו: אם זכית לכשרונות נפלאים כאלו

פרפראות הפלאות

פרפראות נפלאים מגאוני וצדיקי הדורות בעניני הפלאות

של יצרו, אולם לאחר מכן כשכבר טעם "טובה" זו, הרי הוא נוכח לדעת - כי רע ומר כלענה אשר עזב את ה' אלקיו, ונופל מדחי אל דחי ומיילל ואומר 'מי יתן לי אבר כיונה ואלכה ואשובה אל אישי הראשון', ושם אטעם טעם חיים בעוה"ז.

טעם ב' - אוכלים 'קרעפלעך' שהגבינה טמונה ומכוסה בתוך העיסה ואינה ניכרת מבחוץ, לרמז שלא לטעות לעשות עיקר מחיצוניות, ולתלות עיקר החסידות בלבישת שטריימל מהודר ביותר ושאר בגדים מכובדים בעוד שהפנימיות מושחתת לגמרי, וכשרק פוגעים ונוגעים בכבודו מוכן הוא לכלות זעמו בכל אחד. ואדם כזה - מוטב שא יקבל את התורה ולא ילמד תורה - כדי שלא יתחלל שם שמים על ידו. ועיקר הכל הוא הפנימיות ותוכיות הלב, דרחמנא ליבא בעי, שיהיה נכנע להשי"ת ויהא תוכו כברו, ומבחוץ מסתיר את מעשיו ונראה רק כמו עיסה פשוטה, אבל דבש וחלב 'תחת לשונו' דווקא, ולא שמבחוץ מראהו כמרדכי הצדיק, ואילו התנהגותו כהמן הרשע.

שאלת כי יום ראשון של חג עצרת וכו' בו ביום לאכול [לטפל] בצק בגבינה וכו' עיי"ש, והובא דבריו בבית יוסף או"ח סימן תק"ג סעיף א'.

טעמים נפלאים למנהג אכילת 'קרעפלך' בחג השבועות

בספר 'הליכות חיים' (שם) מביא הרבה טעמים נפלאים מכ"ק מרן אדמו"ר מצאנז זיע"א למנהג אכילת 'קרעפלעך' בחג השבועות, ונביא חלק מהם. טעם א' - זה בא להורות על מעלת התורה הק' אשר משולה לקרעפעל זה - שמבחוץ אינו ניכר כלל טובו ונראה כעיסה ובצק בעלמא בלי טעם, אבל כשמתחילים לאוכלה, מתגלה טעמה המתוק מחלב ודבש, אף כך טבעה של התורה"ק לאחר שיטעמה יראה טובה ומתיקותה, ואז זוכה לנועם מתיקות ועריבות התורה"ק, וההיפך הוא בהבלי העולם הזה ותעתועי היצר - אשר בתחילה חושב האדם שכל טובתו ועתידו הטוב ישיג אם ילך אחר תאוותיו ועצות השוא

מדוע היו צדיקים שלא אמרו 'דברי תורה' כליל יו"ט א' של 'חג השבועות'

בספר טעמי המנהגים (סימן תצ"ד סק"ב) מביא מספה"ק ישמח ישראל (אות י"ז) - הצדיקים הראשונים ז"ל לא אמרו 'דברי תורה' כליל א' של שבועות, וטעמם - מפני שדרך ארץ קדמה לתורה, וכמאמר חז"ל (שבת דף ל"א) חבל על דלית ליה דרתא, ותרעא לדרתא עביד.

מקור קדום למנהג אכילת 'קרעפלך' (בצק ממולא בגבינה מתוקה) בשבועות

נהוג בתפוצות ישראל - לאכול בחג השבועות 'קרעפלעך' (בצק ממולא בגבינה מתוקה), ובספר 'הליכות חיים' (צאנז, מועדים וזמנים, שבועות) מביא מקור קדום למנהג זה - משו"ת הרשב"א ח"א סימן תרפ"א, וז"ל,

גליון זה נודב

לרגל "חג מתן תורה"

ע"י המשפיע הרה"ג ר' יצחק פרידמן שליט"א בעל "מתיקות התורה" - ביב יזכה להמשיך בהרבצת התורה לאורך ימים ושנים טובות מתוך 'אושר ועושר'

גליון זה נודב

לרגל "חג מתן תורה"

ע"י אחי הרה"ג ר' משה שוורץ שליט"א ראש כולל הוראה יכנסת ישראל וראש מפעל "מורשת אור החיים הקדוש" - ביב להצלחת בניו בתורה הקדושה יזכו להמשיך בכל מפעלותיו לאורך ימים ושנים טובות מתוך 'אושר ועושר'

גליון זה נודב

לרגל "חג מתן תורה"

ע"י הבה"ח ראובן מינצברג נ"ו מבחירי ישי"ג 'אהל התורה - סאסוב' בזכות הפצת מתיקות התורה, יזכה לכל הברכות שבתורה

בלאות הקוראים

פלאי פלאים של חידודים נדירים בכל חלקי התורה – מהקוראים החשובים לשליחת חידות לגליון – מכון "פלאי התורה", הפרטים כסוף הגליון

• חידוד א' •

מהגאון רבי אהרן צבי מרמושטיין שליט"א
ראש כולל סערט ויזניץ - בני ברק

היכן מצינו, שנולד לאדם 'תינוק' או תינוקת, ואף על פי כן על פי התורה עדיין אינם בגדר 'בן' או 'בת'?

תשובה: כתב המשך חכמה עה"ת בפרשת תזריע עה"פ ובמלאת ימי טהרה לבן או לבת, וז"ל - רמז בזה שכל שלא עברו שלשים יום באדם הרי זה בחזקת נפל (שבת קל"ה:), לכן אמר במלאת ימי טהרה - שאז אינו בספק נפל, הרי הוא "בן ובת", אבל בשעת הלידה, אינו רק "זכר ונקבה", שעדיין ספק נפל, ונפל אינו בן כמו ששינונו פ"ב דנזיר ("ג). יעוין שם עכ"ל. ולפי דבריו מובן מה שהתורה נקטה בתחילת פרשת תזריע 'וילדה זכר או נקבה' ולא כתבה 'וילדה בן או בת' - כיון דעד ל' יום אינם בגדר בן ובת, אלא בגדר זכר ונקבה. וזה דבר פלא - שהעולם כן נוהג לקרוא לתינוק משעת הלידה 'בן' ולתינוקת 'בת'. ואפשר שזה משום 'סימן טוב' שמאחלים שהתינוק יהא בגדר 'בן' והתינוקת תהיה בגדר 'בת' - בני קיימא.

• חידוד ב' •

מאדמו"ר מקראלי - אשדוד

איך יתכן, אדם גנב מחבירו ואינו מתחייב כפל? תשובה: א. אם גנב מן הגנב - פטור מן הכפל (מסכת ב"ק דף ס"ב:), והטעם - דכתיב 'וגונב מבית האיש', ודרשינן 'ולא מבית הגנב'. והגר"ח מבריסק מבאר ענין זה - דחוץ מהחילוק הידוע בין גנב לגזלן, דגנב גונב בסתר, וגזלן גונב בגלוי, יש חילוק נוסף: שגדר

פטור לשיטת רבי יוחנן ולריש לקיש, ואם אדם אחר יאכל את הקדישו - הוא חייב (מסכת נדה דף מ"ו:).

• חידוד ה' •

מהרה"ג ר' שלמה יודא פלדמן שליט"א
מחשובי המחנכים והמרבצי תורה - אשדוד

איך יתכן, שאדם מחויב בר"ה לתקוע שני פעמים' מנין התקיעות שחייבים מדאורייתא, ובשני הפעמים תוקע "ללא ברכה"?

תשובה: מדובר באופן שאין לאדם רק 'שופר שנעשה מבהמה טמאה' דפסק הרמ"א (סימן תקפ"ו ס"א) - דפסול לתקוע בו, אבל המשנ"ב (שם סק"ח) כתב - דאין דין זה ברור, ולכן יתקע בו 'ללא ברכה' דשמוא שופר פסול הוא, וכשיזדמן לו אח"כ 'שופר כשר' - צריך לתקוע עוד הפעם אבל 'ללא ברכה' - דשמוא כבר יצא בפעם הראשונה שתקע.

• חידוד ו' •

מהבה"ח דוב ורטיהמר נ"ו
והבה"ח אברהם זאב פרידמן נ"ו
מבחיירי ישי"ק 'שועות משה - ויזניץ' בב"ב

איך יתכן 'מרק שאין בו ירקות', ואף על פי כן הוא חייב בתרומות ומעשרות?

תשובה: מדובר באופן שהכניסו 'בצל' לתוך המרק כדי שיתן טעם, ואחר כך הוציאו את הבצל, המרק חייב בתרומות ומעשרות (כ"כ בספר 'משפטי ארץ' תרומות ומעשרות פרק א' סעיף ז', ע"ש המקורות והטעם בזה).

• חידוד ז' •

מהרה"ג ר' יחיאל ארנפלד שליט"א

מחור"ר כולל 'הוראה - סאסוב' בני ברק
איך יתכן שמחייבים אדם לעשות מלאכה בשבת, אף על פי שאינו 'פיקוח נפש'?

תשובה: מדובר באדם ש'הולך במדבר' ואינו יודע מתי שבת, שעושה כל יום מלאכה כדי פרנסתו ולא יותר, דשמוא שבת היום (שו"ע או"ח סימן שד"מ), וכתב הפרי מגדים (במשבצות זהב שם) - שמחייבים אותו לעשות מלאכה כדי פרנסתו כל יום, דמצוות עונג שבת דוחה לא תעשה שבתורה.

גזלן הוא - כל שמעכב ממון חבירו בידו אע"פ שלא הוציאו מרשות הבעלים, והגדר של גנב הוא - שמוציא החפץ מרשות בעלים, ולכן 'הגונב מן הגנב' נחשב 'גזלן' כיון שלא הוציא הממון מרשות בעלים. ב. אם גנב תרומה מבעליה הישראלים שהפרישוה - פטור מן הכפל, לפי שאין לו בה רק 'טובת הנאה' וטובת הנאה אינו ממון (כ"כ הרמב"ם הלכות גניבה פ"ב ה"ה).

• חידוד ג' •

מהרה"ג ר' אברהם צבי קירנשבוים שליט"א
מגיד משרים ומור"ל הגליון הנפלא 'הגדה של פרשה' - בני ברק

באיזה מצוה מצאנו דגם קטן שלא הגיע לחינוך חייב 'לחלק מהשיטות'?

תשובה: מצות 'שתית ארבע כוסות' בליל הסדר לשיטת חכמים, יש אומרים - שגם 'קטן שלא הגיע לחינוך' חייב בזה מטעם שאף הוא היה באותו הנס (עיי'ן פסחים דף ק"ח: ובקרבן נתנאל על הרא"ש שם במהלך א' ובמהרי"ל סדר ההגדה אות ט' ובחק יעקב סימן תע"ב ס"ק כ"ז).

• חידוד ד' •

מהרה"צ רבי יואל הורוויץ שליט"א
חדי"ב כ"ק אדמו"ר מסאסוב שליט"א
ומחור"ר 'כולל הוראה - סאסוב'
קריית ישמח משה - גני תקוה

איך יתכן, אדם הקדיש ואכל את הקדישו - הוא פטור, ואם אדם אחר יאכל את הקדישו - חייב? תשובה: מדובר באופן ש'מופלא הסמוך לאיש' הקדיש, אם אכל את הקדישו - הוא

Beit Mordechai Yeshiva

ישיבת "בית מרדכי"

ע"פ תנאי סדרים מסודרים ו"ע וכו"א" - נוסחאות כך אדמו"ר כנענאל שליט"א

י"ב שבט תש"א

לכבוד הדרוש הנודע, פמ"י
הרה"ג ר' דוד נתנאל שורץ שליט"א
יורד מכון "פלאי התורה"

זכינו שמעמיקי שליט"א מסר בליל שישי פרשת ויחי בשיבתינו חק, דרשה נלהבת כהכנה לימי השובבים, והבחורים גמנו בשקיקה את הדברים העריבים והנפלאים והמחוקים בנדול קדושת ימי השובבים ומעולת הגדולה של מי שמתאפק מדברים לא טובים, ואין לקבל נסיונות קשים שהקבי"ה שולח לנו בתור "אנשים נעלים", שהקבי"ה בחר בנו לחילום שגדה חקרב מחמת האמונה הגדולה שנתן בנו ויש לנו כוחות עצומים, ואינו מלמד כלל שאנחנו אנשים פחותים. כל הדרשה היתה בנויה בסדר מופלא בשילוב ינוני דביקות והתעוררות, עם שש עצות נפלאות למעשה אך מתגברים על נסיונות ומתחזקים בתורה ועבודה ביתר שאת. ובס"ד כבר נסיום הדרשה ראינו שבתחורים קיבלו עליהם "קבלות טובות" ומאז נתגבר עמוד העבודה והתמדה בתורה בישיבה "בעז ועצומות באופן נפלא" תודה רבה על הדרשה הנפלאה.

החיים בברכה ובהערכה
משה שטיין
משנת הרוני - ישיבת
"בית מרדכי - כנענאל"
אשדוד

ביקור דאורייתא ובהערכה וחקרה
הנהגה החובנית של ישיבת "ברכת אליעזר" בית שמש

מכתב מהגאון רבי יוסף אביטבול שליט"א
מח"ס "שערי יוסף" וש"א"ס - בני ברק

לכבוד הגאון רבי דוד נתנאל שוורץ שליט"א בעל הגליון הנפלא 'פלאי התורה'.

ראיתי את הגליון הנפלא 'פלאי התורה' - פרשת בהר בחקתי, ורציתי להעיר ולהוסיף - במש"כ לדון בחידוד ד' (שם) איך יכול להיות שחקלאי שקיבל על עצמו במסירות נפש לקיים מצוות שביעית, ואעפ"כ לא ראה ברכה בשדהו, והבאתם אחד התירוצים על פי מש"כ הסמ"ע בחו"מ (סימן ס"ז) שברכת התורה הוא רק בזמן שמצות שמיטה הוא מן התורה ולא בזמן הזה שהוא רק 'מדרבנן'. ויש לומר - דלפי מש"כ בשו"ת בית הלוי (ח"ג סימן א אות ז) שלשיטתו ש"ל שיש קדושת הארץ גם עתה ומה שלא נהוג שמיטה הוא רק משום שאין יובל נוהג, גזר הדבר הוא שהתורה לא חייבה עתה לנהוג שמיטה, אבל בודאי שהנהוג שמיטה בזמן הזה מקיים מצוה דאורייתא, שהתורה לא הפקיעה את המושג שמיטה אלא שלא חייבה לנהוג שמיטה, ולכן גם כשמקיים שמיטה בזמן הזה מקיים מצוה דאורייתא יעו"ש בכ"ד, וא"כ י"ל דלפ"ד שייך גם בזמן הזה את הברכה של וציתיה לכם את ברכתי. וכן כתב המבי"ט (ח"ג סימן מה) ששייך את הברכה של וציתיה לכם את ברכתי גם בזמן הזה. וע"ע בגליון באר ההלכה (מס' 5) במה שהארכנו בזה.

החותם בברכת התורה

הצב"י יוסף אביטבול, מח"ס שערי יוסף וש"א"ס

מכתב מהרה"ג ר' ישראל הולצמן שליט"א
מחשובי האברכים בקהילת גור - אשדוד

לכבוד הרה"ג רד"נ שוורץ שליט"א, שלום רב.

בגליון פרשת אמור - הבאתם במדור 'פלאות הקוראים' חידה נפלאה

הודעה משמחת

לאחר שלמעלה מ- 300 מוסדות תורה ברחבי תבל (ת"ת, ישי"ק, ישי"ג, בתי מדרשים, קעמפים וישיבת בין הזמנים) - כבר נהנו מהמבחר הענק של המצגות / תוכניות / הרצאות מבית "פלאי התורה" והעניקו לציבור חוויה משעשעת ומאתגרת, גם אתם יכולים להצטרף וליהנות ממבחר המצגות והתוכניות וההרצאות של מכון "פלאי התורה".

לפרטים נוספים והזמנות, ניתן לפנות למזכיר המכון: הרב חיים מנדל: 058-32-755-96

מהרה"ג ר"י ברנדווין שליט"א, ראש כולל 'ביאלא' אשדוד, איך יתכן, שני אנשים עירבבו יין ושכר ומים, יין 20% - שכר 40% - מים 40% - הראשון מברך עליו 'הגפן' והשני מברך עליו 'שהכל' ? וכתב בתשובה - שמדובר באופן שהראשון עירב קודם את ה- 40% מים ביין, ואח"כ הוא עירב בהם את ה- 40% שכר, ולכן מברך עליו 'הגפן', ואילו השני עירב קודם ה- 40% שכר ביין, ואח"כ הוא עירב בהם את ה- 40% מים, ולכן מברך עליו 'שהכל'.

ולעניות דעתי אין לחלק בין אם עירב קודם המים ביין ואח"כ השכר או להיפך - דהנה מצינו שיש חילוק בין 'מזיגה' (שו"ע או"ח סימן ר"ד ס"ה) לבין 'תערובת יין ושכר', וכפי שכותב המשנה ברורה (סימן ר"ד סק"י) - שאם מוזג 'בכונה' כדרך מזיגה - אזי שיעורו לפי הדרך באותו מקום, או לפי הרמ"א (שם) אם היין יותר משישית, אבל אם נתערב מאליו יין ושכר - הולכים אחר רוב (תשב"ץ סימן פ"ו, ורמ"א שם) כי אינו בדרך מזיגה (משנ"ב בשם הפרי מגדים, וכ"כ הצ"צ או"ח סימן כ"ז סק"ד), ולפי זה בנדון דידן - אם 'עירב בכונה' נמצא שהוא כמזיגה ואיך שלא יעשה ברכתו 'הגפן', אבל אם 'נתערב מאליו' שאינו כמזיגה, אז בכל אופן ברכתו 'שהכל'. ונראה עוד - שהיות ואין הדרך למזוג שכר ביין, וידוע שיש שני תנאים לברך הגפן: א' - שיש לו טעם יין. ב' - שהוא דרך מזיגה (כ"כ המגן אברהם סימן ר"ד ס"ק ט"ז), אם כן בכל אופן מתבטל היין ברוב המים והשכר, ואכתי צריך עיון.

ב. עוד רציתי להוסיף - על מה שהבאתם בגליון הנ"ל חידוש פלא משו"ת ארץ צבי סימן קכ"ז - דלמרות שבכל מקום בעולם - ברכת הנהנין הוא רק מדרבנן, מ"מ באתרא קדישא מירון - הוא מן התורה כיון שהוא אתרא דמר של רשב"י זיע"א שסובר בזה"ק פר' עקב, דברכת הנהנין הוא מן התורה - ורציתי לציין דבר כעין זה, שהגאון רבי בנימין מנדלזון זצ"ל רבה של קוממיות היה נוהג מדי שנה לספור פעם אחת 'ספירת העומר' בציון הק' של הרמב"ם זיע"א בטבריה שהוא סובר - דספירת העומר, גם בזמן הזה הוא מן התורה - וכך לצאת לכל הפחות פעם אחת ידי חובת מצות 'ספירת העומר' מן התורה.

בכבוד רב - ישראל הולצמן

מכתב מהרה"ג ר' ארז חזני שליט"א,
מח"ס ופריו מתוק עה"ת וש"א"ס - חולון

בגליון פרשת שמיני הבאתם חידה נפלאה - איך יתכן דכשכהן עולה לדוכן, צריכים שאר הכהנים לצאת מבית המדרש, וציינתם המקורות לתשובה, דמירי באופן שעלה כהן לדוכן במנחה ביום הכפורים - שלא כדן, ושאר הכהנים לא עלו לדוכן, דטוב שיצאו מבית המדרש (כ"כ המשנ"ב והברכי יוסף סוף סימן תרכ"ב). ורציתי להוסיף עוד תשובה לחידה זה שמובא בפסקי תשובות סימן קכ"ח (הערה מספר 371) - אם כהן שנשא חללה או גרושה עלה לדוכן, ושאר הכהנים בבית המדרש לא עלו עדיין לדוכן, טוב שיצאו מהבית המדרש ולא יעלו עמו לדוכן.

לתרומות:
052-7156981

היות והרבה אנשים ותלמידים ברחבי תבל, חפצים ליהנות מ'פלאות התורה', וההוצאות של הדפסת הגליונות והפצתם עולים הון רב, אשמח ואודה למי שיוכל לעמוד לימיני בהוצאות הגדולות, ושכרו רב מן השמיים.

היו שורר תמים
בהפצת מתיקות התורה

© כל הזכויות שמורות + אין לסמוך "הלכה למעשה" מהחידות

העלון נכתב ע"י הרה"ג ר' דוד נתנאל שוורץ שליט"א - מח"ס "יד המשפט" ומג"ש בישי"ג "אהל התורה" - סאסוב ונערך ע"י מכון "פלאי התורה" לשליחת חידות / לתרומות / הערות והארות כעניני הגליון ניתן לפנות למכון:

רחוב רבי יהודה הנשיא 10/19, אשדוד | טלפק - 052-7156-981 | פקס - 153-8855-6981 | מייל - dn0527156981@gmail.com

להזמנת הרצאות / תוכניות / מצגות - ניתן לפנות להרב חיים מנדל - 058-32-755-96

ניתן לשמוע מכתב שיעורים מרתקים מהרב שוורץ שליט"א, בש"ס ובהלכה, כפרה"ש והמועדים, ובענינים שונים, בקו ישיר ומיוחד ב"קול הלשון" - 073-29-512-25